

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie skargi W. W. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 czerwca 2008 r., sygn. akt I Cz (...),
w sprawie z wniosku L.(...) Spółki z o.o. z siedzibą w B. w upadłości
przeciwko R.(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o egzekucję świadczenia pieniężnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2010 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Skarżący W. W. Komornik Sądowy Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w W. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 czerwca 2008 r. Postanowienie wydane zostało w sprawie o egzekucję świadczenia pieniężnego z wniosku wierzyciela L.(...) Sp. z o.o. w B. w upadłości, przeciwko dłużnikowi R.(...) S.A. w W., na skutek zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 stycznia 2008 r.

Skarżący przeprowadził przeciwko dłużnikowi egzekucję roszczenia w kwocie 3.000.000 zł i ustalił koszty egzekucyjne na kwotę 54.877,20 zł. W wyniku skargi dłużnika Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 9 stycznia 2008 r., zmienił to postanowienie komornika w ten sposób, że ustalił koszty egzekucyjne na kwotę 1.126 zł oraz polecił komornikowi zwrócić dłużnikowi kwotę 53.751,20 zł jako różnicę między

opłatą pobraną a ustaloną przez sąd. Zażalenie skarżącego komornika na to postanowienie zostało przez Sąd Okręgowy w W. odrzucone jako niedopuszczalne w zakresie nakazującym zwrot różnicy między opłatą należną a pobraną, a w pozostałej części oddalone, wobec stwierdzenia, że Sąd Rejonowy był uprawniony do zmniejszenia opłaty naliczonej przez komornika.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego orzeczenia skarżący sprecyzował jako jej podstawę naruszenie art. 759 § 2 k.p.c., art. 373 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. co do orzeczenia odrzucającego zażalenie oraz art. 49 ust. 1 zd. 2 i art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 ze zm.) i art. 2, art. 64 ust. 2 Konstytucji RP. Powyższe przepisy zostały również wskazane jako te, z którymi zaskarżone postanowienie jest niezgodne. Szkodę, jaką wyrządziło orzeczenie skarżący określił jako odpowiadającą części opłaty, którą musiał zwrócić dłużnikowi.

Wyjaśnił również, że nie mógł złożyć skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego, ponieważ skarga taka nie przysługuje. Jednocześnie skarżący zakwestionował stanowisko, że niedopuszczalne jest zaskarżenie powyższego postanowienia skargą o stwierdzenie jego niezgodności z prawem, podnosząc, że przysługuje mu roszczenie o odszkodowanie od Skarbu Państwa za niezgodne z prawem działanie organów państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący ma rację, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestionowana była dopuszczalność zaskarżenia skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczeń dotyczących kosztów postępowania egzekucyjnego, z uwagi na to, że nie były to postanowienia kończące postępowanie w sprawie. Później jednak Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2008 r. uznał ograniczenie zaskarżalności jedynie do orzeczeń kończących postępowanie w sprawie za niekonstytucyjne. Kolejna zmiana regulacji normującej dopuszczalność skargi nastąpiła w dniu 25 września 2010 r. Weszła wówczas w życie ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 155, poz. 1037), która m.in. dodała w art. 767⁴ k.p.c. paragraf 3 wyłączający możliwość złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sprawach egzekucyjnych. Ustawa nie zawiera przepisów przejściowych, co oznacza, że do wprowadzonych przez nią zmian w przepisach proceduralnych stosować należy ogólną regułę, zgodnie z którą przepisy nowe stosuje

się od chwili ich wejścia w życie także do zaskarżania orzeczeń wydanych wcześniej oraz do wszczętych już postępowań, o ile inne zasady nie wynikają z przepisów szczególnych. Niewątpliwie bezpośrednie włączenie zmienionych przepisów w tok postępowań należał do założeń nowelizacji, ponieważ w uzasadnieniu projektu ustawy (druk nr 2525, Sejmu VI kadencji) znalazło się stwierdzenie: „W związku z faktem, że uregulowania projektu zaprowadzają sytuację korzystniejszą dla osób poszkodowanych, w projekcie nie zamieszczono przepisów intertemporalnych. Przepisy projektowanej ustawy będą zatem miały zastosowanie także do orzeczeń sądowych wydanych przed jej wejściem w życie.” Korzystniejsze uregulowania, o których mowa w uzasadnieniu projektu polegają na ograniczeniu wypadków – w których do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. konieczne jest uzyskanie przez stronę prejudykatu w postępowaniu o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem - do prawomocnych wyroków sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, oraz postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie, wydanych przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności orzeczeń sądów państw obcych oraz w postępowaniu o uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą lub ugody zawartej przed sądem polubownym za granicą (art. 424¹, art. 519², art. 1148¹ § 3, art. 1151¹ § 3 i nowy art. 1215 § 3 k.p.c.). Od innych prawomocnych orzeczeń, w tym w szczególności wydanych w postępowaniu egzekucyjnym oraz upadłościowym i naprawczym, skarga nie przysługuje (art. 767⁴ k.p.c. oraz art. 33 ust. 3 i art. 223¹ ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze). Jeżeli przez ich wydanie została wyrządzona szkoda, strona może dochodzić jej wynagrodzenia bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu przewidzianym w art. 424¹ k.p.c. i nast., przed sądem powszechnym, bezpośrednio od Skarbu Państwa, w sprawie o odszkodowanie (art. 424^{1a} § 3 k.p.c.).

W rezultacie od dnia 25 września 2010 r. niedopuszczalne są skargi od orzeczeń wydanych w sprawach egzekucyjnych. Dotyczy to nie tylko sytuacji, kiedy orzeczenia nie zostały jeszcze zaskarżone taką skargą, ale również wypadków, kiedy skarga została już wniesiona, ale nie została prawomocnie rozstrzygnięta do dnia wejścia w życie omawianej nowelizacji przepisów. Ustawa nowelizująca nie wprowadza bowiem szczególnych zasad odnoszących się do będących już w toku postępowań ze skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem.

Z tych przyczyn skarga złożona przez skarżącego podlega odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.